

Nr 5 A.

Godkänd av första kammaren den 3 maj 1929.
Godkänd av andra kammaren den 3 maj 1929.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1929/1930 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet, jämte i dessa ämnen väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 5.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o I den till riksdagen den 4 januari 1929 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1929/1930 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag),

dels godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930 ;

dels och höja det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 245,500 kronor, med 3,000 kronor till 248,500 kronor.

Beträffande förevarande framställning kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Sociala verk och inrättningar.

2:o Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen (punkt 2) kommer riksdagen likaledes att framdeles meddela sitt beslut.

3:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 4) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 95,000 kronor.

4:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) har riksdagen till *arbetsdomstolen* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 51,000 kronor.

5:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *särskilda skiljedomare i arbetstvister* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

6:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 7) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

7:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie anslaget till yrkesinspektionen kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att till föreningen för arbetarskydd i Stockholm för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 4,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehått en inom riksdagen väckt motion (I: 11), vari hemställt, att riksdagen måtte besluta, att till föreningen för arbetarskydd i Stockholm för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»I årets statsverksproposition bland utgifterna under riksstatens femte huvudtitel föreslås en höjning av anslaget till föreningen för arbetarskydd i Stockholm från 3,000 till 4,000 kronor.

Av den i propositionen lämnade redogörelsen framgår, att nämnda förening allt sedan år 1906 erhållit bidrag av statsmedel. Föreningens syfte att sprida kännedom om samt skapa förståelse för betydelsen av lämpliga skyddsåtgärder till förekommande av olycksfall och ohälsa i arbetet har också tillvunnit sig allt större erkännande, och dess verksamhet har ansetts förtjäna ett ökat understöd från statsmakternas sida. Åren 1921 och 1922 utgjorde sålunda riksdagens anslag till föreningen 8,000 kronor pr år. Vid den allmänna beskrifning av utgående anslag, som av statsfinansiella skäl sedan dess ansetts oundgängligen nödvändig, har emellertid anslaget minskats och under senare år utgått med endast 3,000 kronor.

Denna mycket kraftiga minskning av statsbidraget samt svårigheten att på annat sätt uppbära tillräckligt kapital har i hög grad försvårat ett riktigt fullföljande av föreningens strävan, ett förhållande, som föreningen i sin skrivelse till regeringen på det livligaste beklagar. Det förefaller också, som om det varit mindre välbetänkt, då riksdagen företog en så betydande reduktion av detta anslag.

I en del andra länder underhålles den verksamhet, som föreningen för arbetarskydd med enskilda bidrag samt med ovannämnda bidrag från riksdagen här uppehåller, helt av statsmedel. Så är fallet i England, där de statliga organen handhava uppgiften med den permanenta arbetarskyddsutställningen. I Finland är utställningen hyresfritt inrymd i särskild av staten upplåten byggnad och förestås av en statsavlönad intendent.

Det har också visat sig, att vårt land vid jämförelse med till exempel Finland i fråga om denna betydelsefulla verksamhet blivit på ett betänkligt sätt efter i utvecklingen. En mätare på detta mindre hedrande faktum utgör bland annat den omständigheten att arbetarskyddsutställningen i Helsingfors årligen besökes av 25,000—30,000 personer, då motsvarande siffror för Stockholm utgöra endast 3,000—4,000.

Denna efterblivenhet bör och kan avhjälpas. Föreningen skall förvisso icke uraktlåta att göra sitt bästa härför, men skall det lyckas måste riksdagen lämna ett verksammare stöd härtill. Det förhållandet att såväl arbetsgivarföreningen som landsorganisationen lämnat bidrag till föreningen vittnar om att man från olika håll uppskattar betydelsen av föreningens verksamhet.

Socialstyrelsen har i sitt yttrande över föreningens framställning om ett anslag av 10,000 kronor förklarat sig vilja på det livligaste tillstyrka det samma. Riksförsäkringsanstalten har likaledes för sin del instämt häri.

Departementschefen förordar, att statsmakterna visa sitt erkännande av vikten av föreningens arbete genom att föreningen för nästa budgetår beredes någon förhöjning av det nu utgående statsbidraget och föreslår, att beloppet höjes till 4,000 kronor. Därjämte ställes i utsikt, att lokaler möjligen framdeles skola kunna beredas för utställningen i någon statens nybyggnad. En dylik lösning av lokalfrågan skulle givetvis vara synnerligen välkommen. Då emellertid någon nybyggnad ännu ej är beslutad, utan denna fråga ligger under utredning, torde ett ordnande av utställningens lokalfråga knappast till dess kunna uppskjutas.

Det synes därför vara väl motiverat, att riksdagen beviljar föreningens framställning om ett anslag av 10,000 kronor. När lokalfrågan på sätt departementschefen anfört vinner sin lösning, bör lämpligen en motsvarande reducering av anslagsbeloppet äga rum.»

Såsom av statsrådsprotokollet framgår och i nyssberörda motion erinrats, har föreningen för arbetarskydd i Stockholm i sin till Eders Kungl. Maj:t ingivna framställning om statsbidrag för nästkommande budgetår hemställt, att detta bidrag måtte bestämmas till 10,000 kronor. Föreningen har till stöd för framställningen anfört, bland annat, att erfarenheterna av föreningens verksamhet, särskilt från senare år, tydligt givit vid handen, att föreningen icke på långt när förmådde verka för sitt mål så kraftigt som den själv önskade och som ur såväl social som nationalekonomisk synpunkt kunde anses lämpligt samt att anledningen därtill främst vore att söka i den knapphet på medel, varmed föreningen hade att kämpa. Bristen på ekonomiska resurser hade sålunda medfört, att föreningens permanenta utställning, det huvud-

sakliga organet för dess verksamhet, med hänsyn till yrkeshygienens samt maskin- och skyddsteknikens utveckling blivit avsevärt föråldrad.

Närmast ansåge sig föreningen vara i behov av en lätt tillgänglig och i övrigt lämplig utställningslokal, där de utställda föremålen kunde rationellt anordnas och sålunda komma till sin fulla rätt. Utom för lösningen av lokalfrågan erfordrades oundgängligen ett årligt bidrag, som ej endast täckte de nödvändiga utgifterna för föreningens löpande verksamhet utan även gäve möjlighet till underhåll och nödtorftig nyanskaffning av utställningsmateriel.

Föreningens ordinarie inkomster hade under åren 1924—1927 med i genomsnitt omkring 2,000 kronor per år understigit utgifterna för lokallhyra, städning, belysning och vakthållning samt övriga driftkostnader. Denna förlust hade emellertid dittills täckts av medel, som föreningens ordförande lyckats erhålla på frivillighetens väg, särskilt genom inskrivning av s. k. ständiga medlemmar och därav influtna medel.

Av det nu av föreningen begärda beloppet, 10,000 kronor, vars anvisande tillstyrkts av socialstyrelsen och riksförsäkringsanstalten, skulle enligt föreningens mening 6,000 kronor avses för lokallhyra — under förutsättning att föreningen även hädanefter ansåges bära själv hyra sådan — samt 4,000 kronor disponeras för uppehållande i övrigt av föreningens verksamhet.

Eders Kungl. Maj:t har emellertid föreslagit, att statsbidraget, nu utgörande 3,000 kronor, måtte höjas till 4,000 kronor, under det att motionsvis ifrågasatts, att bidraget måtte beviljas med det av föreningen begärda beloppet.

Av den i ärendet lämnade utredningen har riksdagen för sin del kommit till den uppfattningen, att med hänsyn till den samhällsgagnande verksamhet, föreningen utövar, föreningens nu på angivna skäl gjorda framställning om ökat bidrag från statens sida för nästkommande budgetår måste anses äga berättigande. Visserligen har vårt land i yrkesinspektionen en statlig institution, som uteslutande har till uppgift att tillgodose arbetarskyddets intressen, men icke desto mindre måste anses föreligga behov av den upplysnings- och propagandaverksamhet, som föreningen ifråga satt som sin uppgift att utföra.

Riksdagen, som sålunda finner sig bära medgiva, att förhöjt bidrag utgår till föreningen från statens sida för nästkommande budgetår, vill emellertid härvid hava uttalat, att riksdagen ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke såsom villkor för det förhöjda bidragets utfående bör uppställas, att de institutioner och försäkringsföretag, som hava direkt intresse av den verksamhet, varom fråga är, bära, i större omfattning än hittills varit fallet, lämna ekonomiskt understöd för verksamhetens utövande. I varje fall synes det riksdagen vara att förvänta, att ökad kännedom om betydelsen av föreningens verksamhet skall leda till att det ytterligare belopp, som kan visa sig behövt utöver det, riksdagen finner sig bära bevilja, skall kunna erhållas från intresserade enskilda sammanslutningar eller eljest på privat väg. Riksdagen, vars vederbörande utskott under hand inhämtat, att föreningens inkomster sistlidet är på grund av enskilda bidrag överstigit utgifterna, var-

igenom en vid 1927 års slut befintlig skuld å 3,941 kronor 29 öre nedbragts till 1,063 kronor 15 öre, har, efter övervägande och särskilt i betraktande av att föreningen jämväl för närmaste tiden är hänvisad att genom förhyrande bereda sig nödigt lokalutrymme, ansett sig böra bestämma statens bidrag till 6,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och ovanberörda motion, I: 11, till *föreningen för arbetarskydd i Stockholm* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 6,000 kronor.

9:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11) har riksdagen till *arbetsrådet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 47,650 kronor.

10:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att till riksförsäkringsanstaltens verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,385,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *riksförsäkringsanstaltens verksamhet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,385,000 kronor.

11:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att till försäkringsrådets verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 44,600 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *försäkringsrådets verksamhet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 44,600 kronor.

12:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sociala verk och inrättningar, underavdelningen olycksfallsförsäkring, uppförda ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete, under samma avdelning och underavdelning med rubriken kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m. uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 240,000 kronor.

Då riksdagen icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, har riksdagen alltså, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sociala verk och inrättningar, underavdelningen olycksfallsförsäkring, uppförda ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete, under samma avdelning och underavdelning med rubriken *kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 240,000 kronor.

13:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 16) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *dödsfallersättning* i anledning av *livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 3,000 kronor.

14:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *statens bidrag till fiskares försäkring*, nu 45,000 kronor, med 5,000 kronor till 50,000 kronor.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att höja det ordinarie förslagsanslaget till *sjukkasseväsendets befrämjande*, nu 3,330,000 kronor, med 170,000 kronor till 3,500,000 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *sjukkasseväsendets befrämjande*, nu 3,330,000 kronor, med 170,000 kronor till 3,500,000 kronor.

16:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 19) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd*, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 200,000 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att till pensionsstyrelsens verksamhet m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 657,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *pensionsstyrelsens verksamhet m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 657,000 kronor.

18:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 21) har riksdagen godkänt följande arvodes- och omkostnadsstat för fullmäktige för pensionsförsäkringsfonden, att gälla tills vidare från och med budgetåret 1929/1930:

Stat.	Kronor.
Arvode till de fyra fullmäktige, som icke tillhöra pensionsstyrelsen, à 2,000 kronor	8,000
Ersättning till fullmäktiges suppleanter, särskilt anlitade sakkunniga personer och annat biträde, värdering i anledning av fastighetsbelåning, förvaring av fondens värdehandlingar, tryckningskostnader och andra expenser, förslagsvis	30,000
Ersättning till statsverket för pensionsstyrelsens bestyr med fondförvaltningen	65,000
Summa kronor	103,000

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att *dels* till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 41,000,000 kronor;

dels ock medgiva, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om anslag till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring har riksdagen funnit sig böra bifalla, och har riksdagen ej haft något att er-

inra emot att, på sätt hittills allt ifrån år 1919 skett, av anslaget må gäldas kostnaden för statens bidrag till den frivilliga försäkringen.

Vad angår frågan om amortering av eller ränteberäkning å statens skuld till pensionsförsäkringsfonden, anser riksdagen, att, innan den av Eders Kungl. Maj:t den 30 juli 1928 tillsatta kommittén för verkställande av en fullständig utredning rörande revision av pensionsförsäkringslagen slutfört undersökning rörande, bland annat, denna fråga och förslag i ämnet framlagts, några nya principer beträffande amortering och ränteberäkning icke torde böra komma till tillämpning.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 41,000,000 kronor,

dels ock medgivit, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) medgiva, att av det förslagsanslag, som kan komma att för budgetåret 1929/1930 beviljas till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

I likhet med departementschefen har riksdagen ansett, att avvikelse nu icke bör ske från den beträffande statens understödande av ifrågavarande verksamhet under senare år intagna ståndpunkten. Jämväl för nästkommande budgetår torde sålunda av anslaget till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring böra utgå ett belopp av högst 100,000 kronor till åtgärder från pensionsstyrelsens sida till förebyggande och hävande av invaliditet.

Riksdagen har alltså medgivit, att av det förslagsanslag, som för budgetåret 1929/1930 beviljats till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för *åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att till ersättning till postverket för pensionsutbetalningar för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 245,000 kronor.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har alltså till *ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 245,000 kronor.

22:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 25) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ersätt-*

ning till häradsskrivarna för pensionsförteckningar för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

23:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att dels godkänna det av departementschefen förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930; dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 588,000 kronor, med 25,400 kronor till 613,400 kronor.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen, vad avlöningsstaten för tvångsarbetsanstalterna angår, funnit sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t härutinnan i skilda hänseenden föreslagit.

Vad omkostnadsstaten beträffar, är bland de i sagda stat för Landskronaanstalten ingående utgiftsposterna beräknat ett belopp av 2,700 kronor för reparation av nuvarande badrum vid anstalten. Departementschefen har ansett, att frågan om inredning av en ny badavdelning bör tills vidare anstå.

I anledning härav vill riksdagen hava uttalat, att med hänsyn till det synnerligen bristfälliga skick, vari badrummen vid anstalten befinna sig, riksdagen hyser stark tveksamhet om lämpligheten att undanskjuta åtgärder för iordningställande av en ny tidsenlig badavdelning och i stället provisoriskt avhjälpa de svåraste bristerna för en förhållandevis hög kostnad. Riksdagen anser det förtjänt av ytterligare övervägande, huruvida icke med större fördel definitiva åtgärder i nämnda syfte böra omedelbart komma till stånd i samband med utförandet av vissa byggnadsarbeten i nattcellbyggnadens källarvåning, varom förslag framlagts under nästföljande punkt. I nuvarande läge har dock riksdagen icke velat motsätta sig att i enlighet med departementschefens förslag medel beräknas i omkostnadsstaten för verkställande av oundgängliga reparationer. Hinder synes emellertid icke böra möta för att det beräknade beloppet disponeras för påbörjande av arbetet med anordnande av ny badavdelning, därest så skulle prövas mera ändamålsenligt.

Vidkommande Eders Kungl. Maj:ts förslag i övrigt beträffande omkostnadsstaten för tvångsarbetsanstalterna hava förslagen härutinnan ej givit riksdagen anledning till erinran.

I anledning av den uppkomna, i statsrådsprotokollet omförmälda frågan om förläggning till Landskronaanstalten av det arbete med strykning av den vid Hälsingborgs hospital anställda personalens klädespersedlar, vilket arbete nu utföres vid nämnda hospital, vill riksdagen slutligen hava uttalat, att förslaget visserligen synes innebära ett steg i rätt riktning, då det gäller att bereda de internerade arbete, varav de efter interneringstidens slut kunna förskaffa sig utkomst, men riksdagen anser dock, i likhet med departementschefen, förslaget i fråga icke vara att förorda dels med hänsyn till de utgifter för transporter, som ett genomförande av förslaget skulle medföra, dels ock ur den synpunkten, att strykningens bortflyttande från hospitalet skulle beröva detta en arbetstillgång, som ur arbetsterapeutisk synpunkt torde vara av värde.

Under hänvisning till vad sålunda anförts, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt det i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930,

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *statens tvångsarbetsanstalter*, nu 588,000 kronor, med 25,400 kronor till 613,400 kronor.

24:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att till utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

Det har synts riksdagen önskvärt, att den plan, för vars framläggande för riksdagen 1928 års riksdag uttalade sig och som avsåg ett rationellt ordnande av förläggningsförhållandena vid Landskronaanstalten, kunnat föreläggas innevarande års riksdag. Då emellertid de arbeten, för vilkas utförande Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt äskat medel, synas vara av beskaffenhet, att de utan uppskov böra igångsättas, har riksdagen — under erinran om vad riksdagen under nästföregående punkt anført beträffande frågan om inredning av en ny badavdelning vid anstalten och då arbetena ifråga synas utgöra ett led i den kommande byggnadsplanen — icke velat motsätta sig att anslag för de ändamål, Eders Kungl. Maj:t föreslagit, anvisas å riksstaten för nästkommande budgetår. Då anledning till erinran mot de beräknade kostnaderna för arbetenas utförande icke synes föreligga, har riksdagen alltså till *utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

25:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 28) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 6,000 kronor.

26:o På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statens vårdanstalter för alkoholister vid Svartsjö och i Landskrona* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 27,000 kronor.

27:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att

dels godkänna följande stat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	21,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	37,000
Summa kronor	123,000

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, nu 127,000 kronor, med 4,000 kronor till 123,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså

dels godkänt följande stat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930:

Stat.

	Kronor.
A. Avlöningsstat.	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	21,000
B. Omkostnadsstat.	
Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	37,000
	Summa kronor 123,000,

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, nu 127,000 kronor, med 4,000 kronor till 123,000 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att

dels av det utav 1926 års riksdag beviljade anslaget å 150,000 kronor till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 35,000 kronor;

dels till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor;

dels till statens kostnader för farliga alkoholister m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor;

dels till resor vid tvångsinternering av alkoholister för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor;

dels till interneringskostnader i vissa fall för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor;

samtliga anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels ock medgiva,

att av nyssnämnda anslag till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för budgetåret 1929/1930 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av 1 krona för dag och vårdplats än även ett belopp för vårdtag, som med 1 krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget;

ävensom att till föreningen Hemmet Älvgården u. p. a. må — utan hinder av i ämnet gällande bestämmelser — av anvisade medel till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter kunna, utöver förut för ändamålet beviljat statsbidrag, utgå statsbidrag med högst 11,350 kronor 34 öre till bestridande av kostnaderna för ombyggnad av ladugården vid erkända alkoholistanstalten Hemmet Älvgården.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma avser anvisande av anslag för budgetåret 1929/1930 med enahanda belopp som det för innevarande budgetår beviljade till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m., till statens kostnader för farliga alkoholister m. m., till resor vid tvångsinternering av alkoholister samt till interneringskostnader i vissa fall, har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen har jämväl funnit sig böra bevilja den äskade höjningen av anslaget till bidrag åt erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader samt att den under senare år beträffande Hemmet Gunnarskog tillämpade anordningen i fråga om statsbidrag fortfarande må gälla.

Vad angår Eders Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av medel till bestridande av kostnaderna för ombyggnad av ladugården vid erkända alkoholistanstalten Hemmet Älvgården, har riksdagen med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter i likhet med departementschefen ansett skäligt, att föreningen Hemmet Älvgården u. p. a. tilldelas ett särskilt statsbidrag att användas till att i enlighet med bestämmelserna i kungl. brevet den 24 augusti 1928 återgälda bekommet lån å 11,350 kronor 34 öre. Då emellertid alkoholistanstalten ifråga, som i realiteten är att betrakta såsom en statsanstalt, är belägen å kronan tillhörig, till föreningen upplåten mark samt föreningen, som icke har något privatekonomiskt syfte, är skyldig, att, därest den nedlägger, avyttrar eller eljest till annan överlåter alkoholistanstalten eller använder densamma för annat än därmed avsett ändamål, till staten överlämna föreningens samtliga tillgångar, med undantag av föreningsmedlemmarnas insatser jämte därå beräknad 5 % årlig ränta, har riksdagen ur vissa synpunkter ansett lämpligast, att till återgåldande av lånet i fråga särskilt anslag anvisas å riksstaten. Riksdagen anser sålunda, att beloppet, vilket torde böra jämnas till 11,351 kronor, må såsom bestämt extra anslag utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen dels av det utav 1926 års riksdag beviljade anslaget å 150,000 kronor till *främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 35,000 kronor;

dels till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor;

dels till statens kostnader för farliga alkoholister m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor;

dels till resor vid tvångsinternering av alkoholister för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor;

dels till interneringskostnader i vissa fall för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor;

dels till bestridande av kostnaderna för ombyggnad av ladugården vid erkända alkoholistanstalten Hemmet Älvgården för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 11,351 kronor;

samtliga anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels ock medgivit,

att av nyssnämnda anslag till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för budgetåret 1929/1930 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av 1 krona för dag och vårdplats än även ett belopp för vård dag, som med 1 krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget.

29:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statsinspektion av fattigvård och barnavård* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 49,650 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att höja det ordinarie förslagsanslaget till fattigvård och barnavård i allmänhet, nu 1,450,000 kronor, med 300,000 kronor till 1,750,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *fattigvård och barnavård i allmänhet*, nu 1,450,000 kronor, med 300,000 kronor till 1,750,000 kronor.

31:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 34) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 16,500 kronor.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att till bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 64 och II: 117) vari hemställts, att riksdagen ville besluta,

dels att anslagen till bidrag för budgetåret 1929/1930 till uppförande eller inrättande av arbetshem samt till driftkostnader vid desamma, vilka anslag i statsverkspropositionen upptagits till respektive 60,000 och 110,000 kronor, måtte nedsättas till respektive 57,500 och 107,000 kronor;

dels att för framtiden statsbidrag till nya arbetshem icke måtte beviljas, med mindre redan förefintliga arbetshem visat sig otillräckliga;

dels slutligen att statsmakterna måtte medverka till åstadkommande av en rationell indelning av landet i »arbetshemsområden» utan ökning av antalet arbetshem.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln föreslagit riksdagen att till bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 60,000 (punkt 42) samt att till bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 110,000 (punkt 43). I propositionen framhålles, att dessa anslagsbelopp föreslagits med ledning av en å socialdepartementets byrå för fattigvårds- och barnavårdsärenden verkställd utredning i hithörande avseende, i huvudsak grundad på infortrade uppgifter från landstingen och städer, som ej deltaga i landsting.

En granskning av omförmälda utredning giver vid handen, att det föreslagna byggnadsanslaget avser ett arbetshem för män å Kalbo med 30 plat-

ser för Östergötlands m. fl. läns landsting och Norrköpings stad, ett arbetshem för kvinnor å Smedsbo gård, By socken i Dalarna med plats för 24 interner för Mellersta Sveriges arbetshemsförbund samt ett arbetshem för kvinnor, rymmande 15 platser, i Malmköping för Södermanlands läns landsting. Av dessa arbetshem äro de båda förstnämnda redan beslutade och under inrättande, medan rörande arbetshemmet i Malmköping intet definitivt beslut fattats av landstinget. Av det föreslagna byggnadsanslaget äro endast 2,500 kronor avsedda för det sistnämnda arbetshemmet, vilket enligt planerna skulle inrymmas i ett f. d. epidemisjukhus, för vars inrättande statsbidrag på sin tid utgått. Det föreslagna driftanslaget avser förutom redan i verksamhet varande arbetshem även oförmålda tre arbetshem, därav 3,000 kronor för arbetshemmet i Malmköping.

Vid fattigvårdslagens antagande tänkte man sig, att i stort sett varje landsting skulle inrätta ett arbetshem för män och ett för kvinnor, och landstingen voro till en början inriktade på en dylik lösning av frågan. Emellertid visade det sig snart nog, att behovet av arbetshemsplatser ej på långt när var så stort, som man ursprungligen antagit. Den synnerligen låga beläggningen å de först öppnade arbetshemmen manade landstingen att gå fram med största försiktighet. I stället för att inrätta egna arbetshem hava landstingen i stor omfattning abonnerat på platser å de redan uppförda arbetshemmen.

För närvarande finnas 9 arbetshem, varav 6 för män, nämligen Långmora, Ödevata, Blinkarp, Västergården, Ösboholm och Malmö, samt 3 för kvinnor, nämligen Arrie, Herrljunga och Emaus. *Långmora* arbetshem äges av Mellersta Sveriges arbetshemsförbund, vilket numera består av Kopparbergs, Gävleborgs, Örebro, Västmanlands och Uppsala läns landsting samt Gävle stad. Arbetshemmet i fråga mottager interner förutom från ägarnas områden jämväl från Västernorrlands län. *Ödevata* arbetshem äges av Kalmar läns södra landsting och mottager interner även från Kalmar läns norra, Blekinge och Gotlands läns landstingsområden. *Blinkarps* arbetshem är avsett allenast för interner från ägarnas områden, d. v. s. Malmöhus och Kristianstads läns landstingsområden. *Västergårdens* arbetshem äges av Västergötlands, Bohusläns och Dalslands arbetshemsförbund, vilket består av Älvsborgs, Skaraborgs samt Göteborgs och Bohus läns landsting. Förutom från ägarnas områden mottager hemmet interner från Jönköpings, Kronobergs, Hallands, Värmlands, Södermanlands, Jämtlands och Västerbottens län samt från Göteborgs stad. *Osbyholms* arbetshem är avsett för Stockholms stad och *Malmö stads* arbetshem för Malmö och Hälsingborgs städer. *Arrie* arbetshem äges och drives av Malmöhus och Kristianstads läns landsting. *Herrljunga* arbetshem äges av Älvsborgs läns landsting och mottager interner jämväl från Göteborgs och Bohus, Skaraborgs och Värmlands län samt från Göteborgs stad. Hemmet *Emaus* slutligen disponeras av Stockholms stad.

Till belysande av i vilken utsträckning de nu förefintliga arbetshemmen utnyttjats under treårsperioden 1926—1928 må nedanstående tablå angående arbetshemmens beläggning sagda år meddelas.

Arbetshem	Plats- antal	Medelbeläggning ¹⁾						Beläggning år 1928 den			
		År 1926		År 1927		År 1928		1/3	1/6	1/9	1/12
		absolut	i %	absolut	i %	absolut	i %				
I. För män.											
Långmora	²⁾ 50	26	60.5	31	72.1	23	46.0	29	24	21	26
Ödevata	20	15	75.0	22	110.0	16	80.0	23	15	10	14
Blinkarp	37	21	56.8	30	81.1	31	83.8	32	30	30	29
Västergården	65	23	35.4	40	61.5	46	70.8	57	43	40	46
Ösbyholm	40	36	90.0	34	85.0	37	92.5	50	35	34	30
Malmö stads	24	15	62.5	11	45.8	9	37.5	10	8	8	9
Samtliga	236	136	59.4	168	73.4	162	68.6	201	155	143	154
Därav försumliga försörjare		57		101		93		113	97	84	91
Därav understöds- tagare		79		67		69		88	58	59	63
II. För kvinnor.											
Arrie	20	—	—	—	—	3	5.0	2	3	3	2
Herrljunga	22	—	—	—	—	8	36.4	—	6	9	11
Emaus	12	9	75.0	8	10	11	10
Samtliga	54	20	37.0	10	19	23	23
Därav försumliga försörjare	6		2	7	9	6
Därav understöds- tagare	14		8	12	14	17

Av denna tablå framgår bl. a., att medelbeläggningen å arbetshemmen för män under åren 1926—1928 icke något år uppgått till 75 %, vilket innebär, att omkring 75 arbetshemsplatser årligen stått tomma. Beläggningen har under år 1928 jämfört med år 1927 nedgått med cirka 5 %. Vad angår de särskilda arbetshemmen uppvisa Ösbyholms, Blinkarps och Ödevata den största medelbeläggningen, år 1928 uppgående till respektive 92.5 %, 83.8 % och 80.0 %. Ödevata arbetshem hade under år 1927 t. o. m. en överbeläggning om 10 %. Lägsta beläggningssiffran år 1928 visa Malmö stads och Långmora arbetshem. Det förra hade i medeltal föga mer än tredjedelen av sina platser belagda och det senare icke fullt hälften. Arbetshemmen för kvinnor hade år 1928 en medelbeläggning om allenast 37 %, d. v. s. av de förefintliga 54 platserna voro allenast 20 upptagna, medan 34 stodo tomma. Lägsta beläggningen hade Arrie arbetshem, där blott 2 av de 20 platserna voro belagda. Herrljunga arbetshem, vilket trädde i verksamhet i början av året, hade ungefär tredjedelen av sina platser belagda.

Med dessa siffror för ögonen vill det synas, som om de förefintliga arbetshemmen under nuvarande förhållanden skulle vara tillräckliga för hela rikets behov. Då därtill två nya arbetshem, ett för män å Kalbo och ett för kvinnor å Smedsbo, redan beslutats och inom den närmaste tiden bliva färdiga, torde med säkerhet rikets behov av arbetshemsplatser få anses fullt tillgodosett för en längre tid framåt. Att under sådana förhållanden inrätta

¹⁾ Medelbeläggningen har beräknats såsom ett medeltal av beläggningssiffrorna den 1 i varje månad.

²⁾ Under åren 1926 och 1927 var platsantalet 43.

ytterligare arbetshem synes onödigt och ägnat att medföra slöseri med allmänna medel. Ekonomisk eftertanke bjuder, att man, först sedan de förefintliga arbetshemmen fullständigt utnyttjats, sörjer för anskaffande av nya platser. Enbart den omständigheten, att för närvarande resorna för en del interner från hemorten till arbetshemmet understundom bliva rätt långa, kan ej ensamt motivera anläggandet av nya arbetshem, enär det givetvis är avsevärt dyrare att uppföra och driva ej fullbelagda arbetshem än att betala de jämförelsevis obetydliga merkostnaderna för internernas resor. Det torde i detta sammanhang böra framhållas, att landstingen själva i allmänhet anse, att man bör ställa sig avvaktande i fråga om inrättande av nya arbetshem, men att däremot de statliga myndigheterna på området i viss mån hysa en motsatt uppfattning.

Med hänsyn till vad sålunda anförts torde det vara riktigtast, att ytterligare statsbidrag till uppförande av arbetshem icke beviljas, förrän det visat sig, att de förefintliga arbetshemmen äro otillräckliga för sitt ändamål. Då emellertid två arbetshem, för vilka statsbidrag beräknats i årets statsverksproposition, redan äro under uppförande, måste givetvis statsbidrag utgå till dessa hem. Däremot torde för närvarande statsbidrag varken till uppförande eller drift böra beräknas för det allenast planerade arbetshemmet i Malmköping. I enlighet härmed skulle det i statsverkspropositionen föreslagna byggnadsanslaget till arbetshem kunna minskas med 2,500 kronor och driftanslaget med 3,000 kronor.

För att icke landsting och städer utanför landsting i förlitande på statsbidrag för ändamålet framdeles skola besluta inrättande av nya arbetshem, utan att verkligt behov därav föreligger, torde det därjämte vara önskvärt, att riksdagen i samband med beslut om anslag till arbetshemsväsendet uttalar, att statsbidrag till inrättande av nya arbetshem för framtiden komma att beviljas, endast i den mån de förefintliga arbetshemmen visa sig otillräckliga.

Ytterligare en sida i den nuvarande arbetshemsorganisationen torde förtjäna uppmärksamhet från riksdagens sida, nämligen indelningen i upptagningsområden för arbetshemmen. Såsom framgår av det föregående mottager Västergårdens arbetshem, som ligger i Dalsland, interner från bl. a. Jämtlands och Västerbottens län, medan över halva antalet platser å det i Kopparbergs län belägna Långmora arbetshem stå tomma. Härigenom orsakas det allmänna onödigt stora utgifter för internernas resor. Det vore därför önskvärt, om genom statens medverkan en bättre och mera rationell indelning i upptagningsområden för arbetshemmen kunde åstadkommas utan ökning av antalet dylika hem.»

I en till riksdagens vederbörande utskott ingiven skrivelse har sedermera anmälts, att den i motionerna lämnade uppgiften att ett arbetshem för kvinnor i Malmköping allenast planerats och att Södermanlands läns landsting ej fattat definitivt beslut i denna fråga, icke vore riktig. Uppgiften grundade sig på 1928 års tryckta landstingshandlingar, av vilka icke framginge, huruvida arbetshemmet komme att inrättas eller ej. Landstingets beslut sagda år innebure nämligen ett bemyndigande för förvaltningsutskottet att anskaffa erforderligt antal platser å arbetshem för kvinnor antingen genom att upprätta sådant hem inom länet eller genom avtal om dispositionsrätt till två platser å redan befintligt arbetshem inom annat län. Sedan det kommit till motionärernas kännedom, att förvaltningsutskottet med be gagnande av det givna bemyndigandet redan omändrat epidemisjukhuset i

Malmköping till arbetshem för kvinnor och att detta hem trätt i verksamhet den 1 januari 1929, förfölle deras yrkanden om nedsättning av anslagen till arbetshemmen. De båda övriga yrkandena hava däremot vidhållits.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om anslag till bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem samt till driftkostnaderna vid sagda hem, vilken sistnämnda anslagsfråga behandlas under nästföljande punkt, har riksdagen funnit sig böra bifalla. I anledning av de motionsvis gjorda yrkandena vill riksdagen emellertid hava uttalat, att riksdagen ansluter sig till den i motionerna framförda tanken, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av nya arbetshem icke böra beviljas, förrän verkligt behov av ökat antal dylika hem visat sig föreligga samt att det synes riksdagen ägnat att göras till föremål för närmare övervägande, huruvida icke åtgärder kunna vidtagas för en mera rationell inledning av arbetshemmens upptagningsområden.

Under hänvisning till vad sålunda anförts, får riksdagen under förevarande punkt anmäla, att riksdagen till *bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att till bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 110,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under nästföregående punkt anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 110,000 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till skyddsuppfostran, nu 380,000 kronor, med 60,000 kronor till 440,000 kronor;

dels ock medgiva, att från berörda anslag må till arvode åt skyddshemsinspektören från och med den 1 juli 1929 tills vidare utgå ett belopp av 5,000 kronor för år.

Vidkommande först Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser höjning av det till skyddshemsinspektören nu utgående arvodet, har riksdagen med hänsyn till den erforderliga utökningen av skyddshemsinspektörens arbete ansett en förhöjning av arvodet av förhållandena påkallad i syfte att för uppdraget må kunna förvärfvas en person, som mera odelat ägnar sig åt verksamheten.

Vad beträffar frågan om storleken av det blivande arvodet, har, såsom av statsrådsprotokollet framgår, statens inspektör för fattigvård och barnavård ansett detsamma icke kunna sättas lägre än 7,000 kronor. Departementschefen har emellertid på anförda skäl föreslagit arvodets bestämmande till 5,000 kronor, varå icke tillfällig löneförbättring men däremot dyrtidstillägg enligt för nyreglerade verk gällande grunder borde utgå. Riksdagen har ock för sin del ansett, att arvodet bör begränsas till sistsagda belopp, dock att dyrtidstillägg icke må utgå å arvodet i fråga.

Då beräkningen av det äskade anslaget till skyddsuppfostran icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen, under hänvisning till vad sålunda anförts, anmäla, att riksdagen

dels höjt det ordinarie förslagsanslaget till *skyddsuppfostran*, nu 380,000 kronor, med 60,000 kronor till 440,000 kronor,

dels ock medgivit, att från berörda anslag må till arvode åt skyddshemsinspektören från och med den 1 juli 1929 tills vidare utgå ett belopp av 5,000 kronor för år, utan rätt för vederbörande att å ifrågavarande arvode uppbära dyrtidstillägg.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

35:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 38) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *medicinalstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 21,000 kronor.

36:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statens farmaceutiska laboratorium* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 24,500 kronor.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att

dels bestämma antalet provinsialläkare från och med den 1 juli 1929 till 296;

dels godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet framlagda förslaget till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, nu 2,861,000 kronor, med 61,500 kronor till 2,922,500 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 63 och II: 210), vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta,

att det å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare för nästa budgetår uppföres ytterligare 10 provinsialläkartjänster, därav 5 från den 1 juli 1929 och 5 från den 1 januari 1930,

och att, som en följd härav, det ordinarie förslagsanslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare för nästa budgetår höjes med 20,000 kronor utöver vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit eller till 2,942,500 kronor.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»Enligt den av provinsialläkardistriktskommittén år 1920 framlagda planen för inrättande av nya ordinarie provinsialläkardistrikt, åsyftande en ökning av antalet dylika med 98, skulle de nya distrikten inrättas successivt *inom 10 år*. Med utgångspunkt från detta förslag begärde Kungl. Maj:t vid såväl 1921 som 1922 års riksdag anslag till inrättandet av 10 nya provinsialläkar-

tjänster. Framställningen blev båda gångerna bifallen och, då Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till 1923 års riksdag med frångående av planen begärde allenast 5 nya provinsialläkardistrikt, beslöt riksdagen, med bifall till ett motionsvis framställt förslag, att även följande år öka antalet nya provinsialläkartjänster med 10. År 1924 skedde emellertid ett avbrott i planens genomförande, i det Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till det årets riksdag av besparingsskäl icke begärde anslag till några nya provinsialläkartjänster och riksdagen även beslöt i överensstämmelse härmed. Emellertid betonade riksdagen därvid uttryckligen, att detta uppskov endast finge vara av tillfällig beskaffenhet. Vid en var av de fyra därpå följande riksdagarna (1925 till och med 1928) har Kungl. Maj:t också begärt 10 nya provinsialläkartjänster, vilken framställning städse av riksdagen bifallits.

Av det anförda framgår, att riksdagen hittills beviljat anslag till sammanlagt 70 av de föreslagna 98 nya provinsialläkartjänsterna. Det återstår alltså ännu 28 sådana, innan planen blivit genomförd. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 augusti 1928 har medicinalstyrelsen föreslagit, att 10 nya provinsialläkartjänster upptagas i riksstaten för budgetåret 1929/1930 på så sätt, att 5 av dessa nya tjänster tillkomma under budgetårets förra hälft och de återstående 5 under budgetårets senare hälft. Departementschefen har emellertid nu uttalat sig för en långsammare takt än hittills vid genomförandet av den återstående delen av planen. Kungl. Maj:t har sålunda endast begärt 5 nya provinsialläkartjänster för nästa budgetår. Då emellertid de ännu felande provinsialläkartjänsterna äro välbehöfliga och budgetära skäl denna gång icke — som fallet var år 1924 — med fog kunna anföras mot planens fullföljande i enlighet med kommitténs förslag, anse vi oss böra påyrka, att det även för nästa budgetår beviljas medel för inrättandet av 10 nya provinsialläkartjänster i den ordning medicinalstyrelsen föreslagit. Denna innebär, att antalet ordinarie provinsialläkare skulle bli 296 från och med den 1 juli 1929 och 301 från och med den 1 januari 1930. Styrelsen har beräknat, att dess förslag skulle medföra en ökning i anslagsposten till förste provinsialläkare och provinsialläkare med 81,000 kronor, medan ökningen enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle bli 61,000 kronor.»

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad det rör inrättande under nästkommande budgetår av nya provinsialläkarbefattningar, har riksdagen icke funnit sådana skäl anförda, att de motivera ett frångående av den av 1916 års provinsialläkardistriktskommitté år 1920 framlagda planen för inrättande av nya ordinarie provinsialläkardistrikt. I likhet med motionärerna och i överensstämmelse med vad medicinalstyrelsen föreslagit, anser sålunda riksdagen, att jämväl under nästkommande budgetår tio nya befattningar böra inrättas, därav fem från och med den 1 juli 1929 och ytterligare fem från och med den 1 januari 1930.

Vad angår förslaget om beredande av ökad expensersättning åt förste provinsialläkaren i Stockholms län, har riksdagen funnit sig böra godkänna detsamma. Vad i övrigt under förevarande punkt föreslagits, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Jämlikt riksdagens beslut kommer alltså staten för förste provinsialläkare och provinsialläkare att från och med ingången av budgetåret 1929/1930 te sig på följande sätt:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till förste provinsialläkare och provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i>	2,677,600
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	200,000
Arvoden till biträdande förste provinsialläkare	11,600
Expeditionslokal, skrivbiträde och övriga expenser för förste provinsialläkare	53,300
<u>Summa kronor</u>	<u>2,942,500</u>

Statens slutsumma utgör alltså 2,942,500 kronor, med vilket belopp ifrågasvarande anslag uppförts i nästkommande budgetårs riksstat.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med bifall till ovanberörda motioner, I: 63 och II: 210,

dels bestämt antalet provinsialläkare från och med den 1 juli 1929 till 296 och från och med den 1 januari 1930 till 301,

dels godkänt ovan återgivna stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930,

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *förste provinsialläkare och provinsialläkare*, nu 2,861,000 kronor, med 81,500 kronor till 2,942,500 kronor.

38:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 41) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att till tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 4,200 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Under erinran om ifrågasvarande lönetilläggs tillfälliga karaktär vill riksdagen emellertid ifrågasätta, huruvida vid uppkommen vakans i åtminstone ett eller annat av de distrikt, där lönetilläggen nu utgå, dessa böra allt fortfarande bibehållas.

Riksdagen har alltså till *tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 4,200 kronor.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen alltså till *bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att, med utslutande ur riksstaten av det under avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen medicinalstyrelsen med dithörande stater, uppförda ordinarie reservationsanslaget till avlöning åt civila läkarstipendiater, under samma avdelning och underavdelning med oförändrad rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 5,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså med utslutande ur riksstaten av det under avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen medicinalstyrelsen med dithörande stater, uppförda ordinarie reservationsanslaget till *avlöning åt civila läkarstipendiater*, under samma avdelning och underavdelning med oförändrad rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 5,000 kronor.

42:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 45) har riksdagen till *dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,000 kronor.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att
dels förklara, att befattningshavare vid den av 1928 års riksdag beslutade anstalten i Sala för manliga asociala imbecilla skola i anställnings-, avlönings- och pensionshänseende anses tillhöra personalen vid hospital och asyler;
dels bestämma antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad.
14 överläkare av 1:a klass	B 29
25 hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
3 överläkare av 2:a klass	B 28
1 överläkare av 3:e klass	B 27
33 hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1 läkare vid Visby hospital	B 26

II. Kontorspersonal.

3 sysslomän av 1:a klass	B 24
10 sysslomän av 2:a klass	B 22
5 sysslomän av 3:e klass	B 21
15 bokhållare	B 15
18 kassörer	B 11
10 kameralbiträden	B 8
15 kanslibiträden	B 7

III. Sjukvårdspersonal.

18 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
23 förestånderskor av 1:a klass	B 12
18 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10

Befattning.	Lönegrad.
139 överskötare	B 8
29 förestånderskor av 2:a klass.....	B 7
789 skötare	B 6
258 översköterskor	B 6
919 sköterskor	B 3

IV. Ekonomipersonal.

12 maskinmästare av 1:a klass	B 15
5 maskinmästare av 2:a klass	B 13
10 befallningsmän	B 10
29 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
16 maskinister av 1:a klass	B 10
16 trädgårdsmästare	B 10
96 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
19 maskinister av 2:a klass	B 8
13 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
10 magasinsföreståndare	B 7
15 arbetsförestånderskor	B 6
12 bageriförestånderskor	B 6
10 chaufförer	B 6
14 eldare av 1:a klass	B 6
3 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
84 hantverkare	B 6
4 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
18 post- och stadsbud	B 6
15 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
79 eldare av 2:a klass	B 5
27 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1 tvättförestånderska av 2:a klass	B 3

dels besluta, att de av 1922 års riksdag godkända särskilda bestämmelserna beträffande tjänstemän vid hospital och asyler skola från och med den 1 juli 1929 i följande delar hava den ändrade lydelse, som här angives:

»Utöver vad i 3 § i avlöningsreglementet är stadgat skall gälla, att överläkare av 1:a och av 2:a klass icke må utom hospital och asyl, överläkare av 3:e klass icke utom vederbörande stationeringsort samt läkaren vid Visby hospital icke utom Visby stad utöva enskild praktik mot betalning, utom vad rör nerv- eller sinnessjukdomar.

Vid bestämmande av vikariatsersättning enligt de i 19 § 1 mom. i avlöningsreglementet angivna grunder skall överläkarbefattning av 1:a klass anses lika med befattning i lönegraden B 30, överläkarbefattning av 2:a klass lika med befattning i lönegraden B 29 och överläkarbefattning av 3:e klass lika med befattning i lönegraden B 28»;

dels godkänna följande stat för hospital och asyler, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930:

Stat.

A. Avlöningsstat.		Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>		7,600,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>		700,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>		2,340,000
B. Omkostnadsstat.		
Övriga kostnader för hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>		9,860,000
		<u>Summa kronor 20,500,000</u>

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till hospital och asyler, nu 9,100,000 kronor, med 800,000 kronor till 9,900,000 kronor;

dels ock medgiva, att till Fredrika-Bremer-förbundets Lundakrets må, under i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 angivna villkor, för budgetåret 1929/1930 av ifrågavarande anslag utgå ett belopp av 6,000 kronor såsom bidrag till utövande av social hjälpverksamhet för sinnessjuka.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehåft två inom riksdagen väckta motioner (I: 21 och II: 41).

I den förstnämnda motionen har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att det vid anstalten i Sala för manliga asociala imbecilla anställas en överläkare av 2:dra klass.

I den senare motionen har yrkats, att, i enlighet med av medicinalstyrelsen gjord utredning och av allmänna civilförvaltningens lönenämnd förordad förslag, nedannämnda befattningar måtte uppföras på ordinarie stat och i av allmänna civilförvaltningens lönenämnd förordad placering i lönegrad:

Yttre nattvakt B 5.

Köksförestånderskornas närmaste biträde B 5.

Sömmerska och väverska B 3.

Tvätt- och bageriförestånderskornas närmaste biträde B 3;

att anslaget till avlöning till ordinarie befattningshavare ökas med 155,136 kronor samt

att anslaget till avlöning till icke-ordinarie befattningshavare m. m. minskas med 131,580 kronor.

Vid den prövning, riksdagen ägnat Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har riksdagen behandlat de särskilda frågorna i den ordning, vari de i statsrådsprotokollet upptagits.

Vad då först angår frågan om maskinmästarnas löneställning, var, på sätt ock i statsrådsprotokollet framhållits, spörsmålet om ändrad lönegrads placering för ifrågavarande befattningshavare föremål för riksdagens prövning så sent som år 1926, därvid riksdagen, med hänsyn till de konsekvenser ett bifall till det då framlagda förslaget skulle kunna komma att medföra, ansåg sig icke kunna medgiva någon ändring i dessa befattningshavares löneställ-

ning. Erkännas må, att frågan numera kommit i ett i viss mån annat läge än vari den befann sig, då den senast prövades av riksdagen, men riksdagen anser i varje fall tidpunkten ännu icke vara inne för frågans definitiva avgörande. Med hänsyn till de skilda uppfattningar, som i frågan gjort sig gällande, anser riksdagen lämpligast, att spörsmålet om dessa befattningshavares placering i lönehänseende upptages till slutlig prövning i samband med det förslag, 1928 års lönekommitté i sinom tid kan komma att framlägga rörande, bland annat, dyrtidstilläggens inarbetande i de fasta lönerna.

Vidkommande härefter Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ändringar i antalet ordinarie befattningar vid hospitalen — betingade i huvudsak av nu pågående, av 1927 års riksdag beslutad utvidgning av Piteå hospital samt av de av riksdagen år 1928 beslutade omändringarna av kasernetablissermenten i Vänersborg och Sala till anstalter för sinnessjuka och sinnesslöa — hava förslagen härutinnan i huvudsak icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen vill emellertid, i anslutning till vad departementschefen anfört, framhålla angelägenheten av, att nya befattningar vid anstalterna i fråga icke tillsättas, förrän verkligt behov av vederbörande befattningshavare visar sig föreligga.

I vissa avseenden har riksdagen emellertid funnit sig icke kunna godkänna Eders Kungl. Maj:ts förslag. Vad personaluppsättningen vid Piteå hospital beträffar, har riksdagen sålunda ansett sig icke — åtminstone för närvarande — kunna medgiva uppflyttning av överläkar- och sysslomansbefattningarna därstädes och har, med hänsyn till, bland annat, vad riksdagen ovan anfört beträffande maskinmästarbefattningarnas löneställning, maskinmästarbefattningen vid hospitalet i fråga ävenledes synts riksdagen böra bibehållas i innehavande lönegrad.

Till inrättande vid Piteå hospital har, bland annat, föreslagits en kanslibiträdestjänst i lönegraden B 7. Det synes emellertid riksdagen tillfyllest, om i dess ställe uppföres en kontorsbiträdesbefattning i lönegraden B 4. Detsamma gäller i fråga om den till inrättande vid Vänersborgsanstalten föreslagna kanslibiträdesbefattningen.

Vad angår det föreslagna antalet befattningar vid Salaanstalten, skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag vid sagda anstalt inrättas en överläkartjänst av 3:e klass, vilken tjänst hänförs till lönegraden B 27. Som ovan nämnts, har motionsvis ifrågasatts, att överläkartjänsten vid anstalten skulle hänföras till 2:a klassen och såsom sådan placeras i lönegraden B 28. Frågan om den rätta placeringen av denna tjänst har synts riksdagen synnerligen tvivelaktig. Å ena sidan tala för en högre placering av tjänsten i fråga än den, Eders Kungl. Maj:t föreslagit, de av motionären härför anförda skälen, men å andra sidan synes riksdagen försiktigheten bjuda, att, innan erfarenhet vunnits rörande det arbete, som kommer att påvila läkaren, befattningen i fråga hänföras till den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna lönegraden. I avvaktan på erfarenhet härom anser riksdagen alltså, att befattningen bör hänföras till lönegraden B 27. Riksdagen håller tillika före, att det bör tagas under övervägande, huruvida icke överläkaren vid nu ifrågavarande anstalt jämväl

bör med fördel kunna vara rådgivande psykiater vid Salbohedsanstalten för sinnesslöa gossar. Innan sådant övervägande ägt rum, anser riksdagen icke lämpligt, att läkaren i fråga om rätt att utöva privat praktik ställes i bättre ställning än överläkarna vid hospitalen i allmänhet, och detta desto mera som under första beläggningstiden överläkarens arbete vid anstalten torde bliva särskilt krävande.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling upptagit det i motionen II: 41 gjorda yrkandet om vissa lägre befattningars uppförande å ordinarie stat.

Vad detta yrkande beträffar, får riksdagen — på sätt i motionen ock skett — framhålla, att spørsmålet om beredande av ordinarie anställning för de befattningshavare, som i motionen avses, varit föremål för utredning och att frågan härom ännu icke underställts Eders Kungl. Maj:ts slutliga prövning. Redan med hänsyn härtill har riksdagen ansett sig icke kunna nu bifalla motionärernas yrkande. Riksdagen förutsätter emellertid, att Eders Kungl. Maj:t skall låta sig angeläget vara att snarast möjligt slutföra prövningen av berörda fråga och för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna prövning må giva anledning.

Vidkommande så Eders Kungl. Maj:ts förslag om förhöjt statsbidrag till Fredrika-Bremer-förbundets Lundakrets för utövande av viss hjälpverksamhet för psykiskt sjuka har riksdagen i likhet med departementschefen ansett fortsatt statsbidrag böra beviljas för nästkommande budgetår, för att verksamheten må kunna utan avbrott fullföljas, intill dess de statliga anordningarna på området i fråga hinna vidtagas. Lika med departementschefen anser riksdagen ock, att, med hänsyn dels till betydelsen av att verksamheten kan uppehållas i oförminskad omfattning, dels till vad kretsens styrelse upplyst angående storleken av förefintliga medel, det äskade bidragsbeloppet, 6,000 kronor, bör för ändamålet anvisas.

Beträffande slutligen beräkningen av hospitalstatens särskilda anslagsposter hava förslagen härutinnan icke föranlett till någon erinran från riksdagens sida. De av riksdagen beslutade ändringarna i fråga om avlöningsstaten har riksdagen, med hänsyn till anslagets natur och storlek samt den avrundning i fråga om anslagsposten till avlöningar till ordinarie befattningshavare, som av Eders Kungl. Maj:t vidtagits, ansett icke böra föranleda till ändring av Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Då riksdagen ej heller haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit under förevarande punkt, får riksdagen, under återopande av vad sålunda anförts, anmäla, att riksdagen

dels förklarar, att befattningshavare vid den av 1928 års riksdag beslutade anstalten i Sala för manliga asociala imbecilla skola i anställnings-, avlönings- och pensionshänseende anses tillhöra personalen vid hospital och asyler,

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning	Lönegrad.
13 överläkare av 1:a klass	B 29
25 hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
4 överläkare av 2:a klass	B 28
1 överläkare av 3:e klass	B 27
33 hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1 läkare vid Visby hospital	B 26

II. Kontorspersonal.

3 sysslomän av 1:a klass	B 24
9 sysslomän av 2:a klass	B 22
6 sysslomän av 3:e klass	B 21
15 bokhållare	B 15
18 kassörer	B 11
10 kameralbiträden	B 8
13 kanslibiträden	B 7
2 kontorsbiträden	B 4

III. Sjukvårdspersonal.

18 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
23 förestånderskor av 1:a klass	B 12
18 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
139 överskötare	B 8
29 förestånderskor av 2:a klass	B 7
789 skötare	B 6
258 översköterskor	B 6
919 sköterskor	B 3

IV. Ekonomipersonal.

11 maskinmästare av 1:a klass	B 14
6 maskinmästare av 2:a klass	B 12
10 befallningsmän	B 10
29 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
16 maskinister av 1:a klass	B 10
16 trädgårdsmästare	B 10
96 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
19 maskinister av 2:a klass	B 8
13 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
10 magasin föreståndare	B 7
15 arbetsförestånderskor	B 6
12 bageriförestånderskor	B 6
10 chaufförer	B 6
14 eldare av 1:a klass	B 6
3 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
84 hantverkare	B 6

Befattning.	Lönegrad.
4 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
18 post- och stadsbud.....	B 6
15 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
79 eldare av 2:a klass	B 5
27 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1 tvättförestånderska av 2:a klass	B 3;

dels beslutat, att de av 1922 års riksdag godkända särskilda bestämmelserna beträffande tjänstemän vid hospital och asyler skola från och med den 1 juli 1929 i här berörda del hava den ändrade lydelse, som nu angives:

»Vid bestämmande av vikariatsersättning enligt de i 19§ 1 mom. i avlöningsreglementet angivna grunder skall överläkarbefattning av 1:a klass anses lika med befattning i lönegraden B 30, överläkarbefattning av 2:a klass lika med befattning i lönegraden B 29 och överläkarbefattning av 3:e klass lika med befattning i lönegraden B 28»;

dels godkänt följande stat för hospital och asyler, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930:

Stat.

A. Avlöningsstat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	7,600,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> ..	700,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,340,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	9,860,000
Summa kronor	20,500,000

dels höjt det ordinarie förslagsanslaget till *hospital och asyler*, nu 9,100,000 kronor, med 800,000 kronor till 9,900,000 kronor,

dels ock medgivit, att till Fredrika-Bremer-förbundets Lundakrets må, under i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 angivna villkor, för budgetåret 1929/1930 av ifrågavarande anslag utgå ett belopp av 6,000 kronor såsom bidrag till utövande av social hjälpverksamhet för sinnessjuka.

44:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att till psykiatrisk klinik i Lund för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 424,100 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *psykiatrisk klinik i Lund* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 424,100 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) att höja det ordinarie förslagsanslaget till anstalter för obildbara sinnesslöa, nu 575,000 kronor, med 50,000 kronor till 625,000 kronor.

Riksdagen, som funnit den föreslagna höjningen av nu ifrågavarande anslag till anstalter för obildbara sinnesslöa ävensom de under nästföljande punkter äskade förhöjningarna av anslagen till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och epileptikeranstalter motiverade, får

alltså under förevarande punkt anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för obildbara sinnesslöa*, nu 575,000 kronor, med 50,000 kronor till 625,000 kronor.

46:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50) och under återopande av vad riksdagen under näst föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka*, nu 730,000 kronor, med 20,000 kronor till 750,000 kronor.

47:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) och under hänvisning till vad riksdagen under punkt 45 här ovan anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *epileptikeranstalter*, nu 135,000 kronor, med 10,000 kronor till 145,000 kronor.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52) att för budgetåret 1929/1930 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 27,000 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 30,400 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar* ett extra anslag av 27,000 kronor,

dels ock till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt* ett extra förslagsanslag av 30,400 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att för budgetåret 1929/1930 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 12,400 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla vad i skilda hänseenden under förevarande punkt föreslagits, får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor* ett extra anslag av 12,400 kronor,

dels ock till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt* ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

50:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *understöd åt spetsläksjukas familjer m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att

dels till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,175,000 kronor;

dels medgiva, att från anslag till nämnda ändamål må av Eders Kungl. Maj:t beviljas

till föreningen för kustvård åt skrofulösa barn för utförande av vissa byggnadsarbeten vid kustsanatoriet Apelviken ett bidrag av högst 17,750 kronor,

till föreningen för skrofulösa barns vård för utförande av vissa arbeten m. m. vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra ett bidrag av högst 9,500 kronor, samt

till föreningen för vård av skrofulösa barn vid havskuranstalt för utförande av vissa byggnadsarbeten m. m. vid Styrso kustsjukhus ett bidrag av högst 223,987 kronor;

dels ock föreskriva, att nämnda bidrag skola utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de rörande anslag till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter gällande grunderna och på de närmare villkor i övrigt, som må av Eders Kungl. Maj:t bestämmas, med iakttagande likväl, att omförmälda bidrag för arbeten vid Styrso kustsjukhus må uppbäras med ett belopp av 100,000 kronor, sedan enligt medicinalstyrelsens prövning minst hälften av arbetena utförts och det vid besiktning, verkställd genom styrelsens försorg, ådagalagts, att utförandet skett i huvudsaklig enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 förordat förslag, samt med återstoden eller högst 123,987 kronor efter det arbetena blivit i sin helhet fullbordade samt genom medicinalstyrelsens försorg avsynade och av styrelsen godkända, dock tidigast efter ingången av budgetåret 1930/1931.

Sedan 1928 års riksdag vid anmälan av sitt beslut i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande statsbidrag för vissa arbeten vid kustsanatoriet i Barkåkra samt Styrso kustsjukhus framhållit angelägenheten av att enhetliga regler komme till tillämpning vid beviljande av statsbidrag till samtliga anstalter av ifrågavarande kategori, har genom medicinalstyrelsen utredning verkställts i ärendet. Efter tagen del av denna utredning har riksdagen, som beaktat de svårigheter, som av skilda anledningar möta för fastställande av enhetliga grunder för fortsatt statsbidrag till kustsanatorierna, funnit sig kunna ansluta sig till det av departementschefen gjorda uttalandet i frågan. Några städse bindande regler synas sålunda icke lämpligen kunna, på sätt ägt rum beträffande tuberkulossjukvårdsanstalter i allmänhet, fastställas i fråga om byggnadsbidrag till kustsanatorierna, utan torde frågor om bidrag för byggnads- och liknande arbeten vid kustsanatorierna och därmed jämförliga anstalter fortfarande liksom hittills böra prövas från fall till fall. Härvid torde det emellertid, såsom departementschefen framhållit, vara lämpligt att söka åtminstone i huvudsak tillämpa de för bidrag till andra tuberkulossjukvårdsanstalter gällande allmänna reglerna, i vad de avse maximering av bidragsbeloppen till viss summa per vårdplats och viss relation till anläggningskostnaderna. Hänsyn torde likväl i sistnämnda avseende böra

tagas till å ena sidan summan av tidigare erhållna statsbidrag och å andra sidan de totala anläggningskostnaderna.

Vad härefter angår frågan om statsbidrag till kustsanatoriet vid Apelviken, har Eders Kungl. Maj:t av de i föreningens för kustvård åt skrofulösa barn ansökning angivna arbetena funnit bidrag böra ifrågakomma endast för omändring av köksbyggnaden vid anstalten samt att statsbidraget tills vidare bör fixeras till halva, verkliga kostnaden, dock högst 17,750 kronor. Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har departementschefen för avsikt att — om riksdagen godkänner departementschefens ståndpunkt till frågan om enhetliga bestämmelser för bidrag till kustsanatorierna — från anstalterna införskaffa planer för de arbeten, som kunna finnas oundgängligen behövligen för anstalternas modernisering och förbättrande. Då det, såsom departementschefen, bland annat, framhållit, torde vara lämpligt att, i avvaktan på prövning av enhetliga planer för kustsanatoriernas tidsenliga iståndsättande, fortfarande tillämpa den på senare år iakttagna regeln om bidragens begränsning till högst hälften av kostnaden för vederbörande arbeten, har riksdagen, som förutsätter, att planer för kustsanatoriernas iståndsättande kunna föreläggas redan nästkommande års riksdag, ansett sig böra godkänna Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande vidare frågan om statsbidrag för vissa arbeten vid det föreningen för skrofulösa barns vård tillhöriga Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag statsbidrag utgå för inköp av en ångturbingenerator jämte rörledningar samt för omläggning av kloakledningen med halva verkliga kostnaden eller högst 9,500 kronor. Departementschefen har i denna fråga anfört, att kustsanatoriet i Barkåkra i enlighet med den hittills tillämpade regeln om statsbidragets begränsning till högst 2,000 kronor per vårdplats skulle vara berättigat till ytterligare statsunderstöd med endast något över 10,000 kronor. Ur synpunkter motsvarande dem, som anlagts vid behandlingen av frågan om statsbidrag till kustsanatoriet vid Apelviken, har departementschefen icke funnit lämpligt att före prövningen av en blivande plan för de ytterligare arbeten, som erfordras för modernisering och förbättring av anstalten i Barkåkra, frångå nyssberörda princip. Till departementschefens sålunda angivna ståndpunkt ansluter sig riksdagen.

Vad slutligen angår föreningens för vård av skrofulösa barn vid havskuranstalt i skrivelse den 11 september 1928 gjorda hemställan om statsunderstöd för om- och tillbyggnad av huvudsjukhuset vid Styrso kustsjukhus samt för uppsättande av stängsel omkring sjukhusområdet, innebär detta, såsom av statsrådsprotokollet framgår, endast ett förnyande av vid 1928 års riksdag behandlade framställningar från föreningen ifråga.

Vid prövning av frågan om statsbidrag till Styrsoanstalten, anförde föregående års riksdag, att riksdagen kommit till den uppfattningen, att de arbeten, för vilkas utförande statsbidrag äskats, vore av behovet pakallade samt att med hänsyn till Styrsoföreningens ekonomiska ställning staten borde träda stödjande emellan. Ehuru riksdagen sålunda funnit, att det

framlagda projektet angående om- och tillbyggnad av huvudsjukhuset snarast möjligt borde realiserar, hade dock riksdagen, innan Eders Kungl. Maj:t definitivt prövat den föreliggande byggnadsplanen, vilken syntes riksdagen vara av beskaffenhet att i huvudsak kunna godkännas, ansett sig icke kunna medgiva, att medel för ifrågavarande byggnadsarbetes utförande anvisades å riksstaten för budgetåret 1928/1929. Riksdagen förväntade emellertid, att förslag i frågan förelades 1929 års riksdag.

I anslutning till vad sålunda förekommit, har riksdagen ansett sig nu böra godkänna det föreliggande förslaget om statsbidrag till byggnadsarbeten vid sjukhuset ifråga samt för uppsättande av stängsel vid Styrsoänstalten med det av Eders Kungl. Maj:t angivna beloppet, 223,987 kronor.

Då riksdagen ej haft något att invända mot vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,175,000 kronor,

dels medgivit, att från anslag till nämnda ändamål må av Eders Kungl. Maj:t beviljas

till föreningen för kustvård åt skrofulösa barn för utförande av vissa byggnadsarbeten vid kustrsanatoriet Apelviken ett bidrag av högst 17,750 kronor,

till föreningen för skrofulösa barns vård för utförande av vissa arbeten m. m. vid Kronprinsessan Victorias kustrsanatorium i Barkåkra ett bidrag av högst 9,500 kronor, samt

till föreningen för vård av skrofulösa barn vid havskuranstalt för utförande av vissa byggnadsarbeten m. m. vid Styrso kustrsjukhus ett bidrag av högst 223,987 kronor,

dels ock föreskrivit, att nämnda bidrag skola utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de rörande anslag till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter gällande grunderna och på de närmare villkor i övrigt, som må av Eders Kungl. Maj:t bestämmas, med iakttagande likväl, att omförmälda bidrag för arbeten vid Styrso kustrsjukhus må uppbäras med ett belopp av 100,000 kronor, sedan enligt medicinalstyrelsens prövning minst hälften av arbetena utförts och det vid besiktning, verkställd genom styrelsens försorg, ådagalagts, att utförandet skett i huvudsaklig enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 förordat förslag, samt med återstoden eller högst 123,987 kronor efter det arbetena blivit i sin helhet fullbordade samt genom medicinalstyrelsens försorg avsynade och av styrelsen godkända, dock tidigast efter ingången av budgetåret 1930/1931.

52:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) att höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, nu 3,500,000 kronor, med 200,000 kronor till 3,700,000 kronor.

Riksdagen har ej funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till driftkost-*

naderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, nu 3,500,000 kronor, med 200,000 kronor till 3,700,000 kronor.

53:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna*, nu 50,000 kronor, med 15,000 kronor till 65,000 kronor.

54:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 58) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *folksanatorierna* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 150,000 kronor.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att till understödjande av dispensärverksamhet, att utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 förordade ändrade grunder, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 420,000 kronor.

Vad angår den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för ifrågavarande anslags användning, delar riksdagen departementschefens uppfattning, att, där ett centralt organ inrättats för ledning av flera dispensärers verksamhet, statsbidrag må kunna utgå även till bestridande av å sådant organ direkt belöpande utgifter i samma utsträckning och på enahanda villkor, som för närvarande gälla i avseende å dispensär. Riksdagen, som sålunda godkänner den föreslagna ändringen av berörda grunder, utgår härvid från, att besparingar i kostnaderna för de lokala organens arbete härigenom skola kunna ernås.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts beräkning av anslagets belopp för nästkommande budgetår, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *understödjande av dispensärverksamhet*, att utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 förordade ändrade grunder, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 420,000 kronor.

56:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm*, nu 45,000 kronor, med 15,000 kronor till 60,000 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att till bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 600,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, har alltså till *bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 600,000 kronor.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att till bidrag till driften av epidemisjukhus för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 750,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *bidrag till driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 750,000 kronor.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att

dels till bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor;

dels medgiva, att för anordnandet av Södermanlands läns landstings hem för kroniskt sjuka i Nyköping, Kristianstads läns landstings hem för kroniskt sjuka i Mansdala, Värmlands läns landstings hem för kroniskt sjuka i Arvika och Östergötlands läns landstings hem för kroniskt sjuka i Söderköping må, vad angår sistnämnda hem i av departementschefen förordad utsträckning, utgå statsbidrag från förevarande anslag med hälften av de belopp, som jämlikt i ämnet gällande bestämmelser kunnat för ändamålet i statsbidrag utbetalas, därest ifrågavarande hem anordnats efter ingången av år 1927;

dels ock förordna, att vid tillämpning av gällande bestämmelser rörande det högsta antal platser i varje län, för vilka anskaffningsbidrag må utgå, hänsyn skall tagas jämväl till de platser å nyssnämnda anstalter, till vilkas inrättande bidrag må komma att utgå.

I likhet med departementschefen har riksdagen ansett, att för anordnande av landstingsanstalterna i Nyköping, Mansdala och Arvika retroaktiva statsbidrag må tillerkännas landstingen i Södermanlands, Kristianstads och Värmlands län samt att Östergötlands läns landsting jämväl må komma i åtnjutande av dylikt bidrag för det antal vårdplatser, som under åren 1921—1923 inrättats på landstingets bekostnad vid sjukhemmet i Söderköping. Riksdagen har alltså medgivit, att statsbidrag må i nu angivna fall utgå.

Vad angår storleken av retroaktivt statsbidrag, varom nu är fråga, och reglerna för dess åtnjutande, har riksdagen ock funnit sig böra godkänna Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Då riksdagen ej heller haft något att erinra mot de uppgjorda kalkylerna för nu ifrågavarande anslagsberäkning för nästkommande budgetår, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels till *bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor,

dels medgivit, att för anordnandet av Södermanlands läns landstings hem för kroniskt sjuka i Nyköping, Kristianstads läns landstings hem för kroniskt sjuka i Mansdala, Värmlands läns landstings hem för kroniskt sjuka i Arvika och Östergötlands läns landstings hem för kroniskt sjuka i Söderköping må, vad angår sistnämnda hem i av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 förordad utsträckning, utgå statsbidrag från förevarande anslag med hälften av de belopp, som jämlikt i ämnet gällande bestämmelser kunnat för ändamålet i statsbidrag utbetalas, därest ifrågavarande hem anordnats efter ingången av år 1927,

dels ock förordnat, att vid tillämpning av gällande bestämmelser rörande

det högsta antal platser i varje län, för vilka anskaffningsbidrag må utgå, hänsyn skall tagas jämväl till de platser å nyssnämnda anstalter, till vilkas inrättande bidrag må komma att utgå.

60:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) har riksdagen till *bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 750,000 kronor.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 65) att höja det ordinarie förslagsanslaget till kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, nu 124,000 kronor, med 12,000 kronor till 136,000 kronor.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg*, nu 124,000 kronor, med 12,000 kronor till 136,000 kronor.

62:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *de i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m.*, nu 123,000 kronor, med 17,000 kronor till 140,000 kronor.

63:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att till vanförestalt i Härnösand för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 450,000 kronor.

Då, på sätt departementschefen framhållit, det av byggnadsstyrelsen framlagda byggnadsprogrammet och därpå grundade medelsäskande synas väl ansluta sig till senast gjorda beräkningar i fråga om tiden för ändringsarbetenas slutförande samt beträffande sättet för dispositionen av härtill avsedda, ännu ej anvisade medel, har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till *vanförestalt i Härnösand* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 450,000 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att höja det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till resor för vanföra jämte vårdare*, nu 105,000 kronor, med 15,000 kronor till 120,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot den sålunda föreslagna anslagsökningen, har höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till resor för vanföra jämte vårdare*, nu 105,000 kronor, med 15,000 kronor till 120,000 kronor.

65:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *Eugeniahemmet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen ansett en förhöjning av förevarande anslag motiverad och ej haft något att erinra mot storleken av den äskade anslagsökningen, har alltså till *lindring i mindre bemedlade patienters*

å landsbygden sjukvårdskostnader för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

67:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71) att till bidrag för anställning av distriktssköterskor för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 195,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *bidrag för anställning av distriktssköterskor* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 195,000 kronor.

68:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72) har riksdagen till *dyrtidshjälp åt distriktssköterskor* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,500 kronor.

69:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 73) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *stipendier för deltagande i kurs för utbildande av instruktionsköterskor och husmödrar vid sjukhus* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 4,000 kronor.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att till bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 690,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra godkänna Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 690,000 kronor.

71:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75) har riksdagen till *dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 115,000 kronor.

72:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *skyddskoppypningen*, nu 140,000 kronor, med 20,000 kronor till 120,000 kronor.

73:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77) att till förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 44,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot beräkningen av ifrågasvarande anslag, har alltså till *förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 44,000 kronor.

74:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78) att till sjuktransporter med flygplan för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

75:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att till bidrag till anordnande av vissa sjuktransporter för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag till anordnande av vissa*

sjuktransporter för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

76:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att till stipendier för deltagande i medicinska fortsättningskurser m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 6,400 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, har riksdagen funnit sig böra bifalla och får alltså anmäla, att riksdagen till *stipendier för deltagande i medicinska fortsättningskurser m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 6,400 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

77:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till överståthållarämbetet m. m. (punkt 81) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82) att

dels besluta, att vid länsstyrelsen i Blekinge län skall från och med den 1 juli 1929 inrättas en befattning såsom länsbokhållare av 1:a klass;

dels godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 förordade förslagen till ordinarie avlöningsstat samt till övergångsstat för befattningshavare vid länsstyrelserna, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till befattningshavare vid länsstyrelserna, nu 4,057,900 kronor, med 11,300 kronor till 4,046,600 kronor.

Att, på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit, en ny ordinarie länsbokhållartjänst må inrättas vid länsstyrelsen i Blekinge län från och med ingången av nästkommande budgetår, har riksdagen funnit sig böra medgiva, och riksdagen har jämväl godkänt förslaget därutinnan, att tjänsten må hänföras till 1:a klass och sålunda placeras i lönegraden B 24.

Då vad i övrigt under förevarande punkt föreslagits ej heller givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att vid länsstyrelsen i Blekinge län skall från och med den 1 juli 1929 inrättas en befattning såsom länsbokhållare av 1:a klass,

dels godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1929 förordade förslagen till ordinarie avlöningsstat samt till övergångsstat för befattningshavare vid länsstyrelserna, att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930,

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *befattningshavare vid länsstyrelserna*, nu 4,057,900 kronor, med 11,300 kronor till 4,046,600 kronor.

79:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 83) att, med utslutande ur riksstaten av det under avdelningen överståthållarämbetet och landsstaten uppförda ordinarie anslaget till fögderiförvaltningarna, under samma avdelning med oförändrad rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 2,375,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen överståthållarämbetet och landsstaten uppförda ordinarie anslaget till *fögderiförvaltningarna*, under samma avdelning med oförändrad rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 2,375,000 kronor.

80:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *vikariatsersättningar vid fögderiförvaltningarna*, nu 50,000 kronor, med 110,000 kronor till 160,000 kronor.

81:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 85) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ortstillägg till landsfogden i Göteborgs och Bohus län* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 200 kronor.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86) att till ersättning åt lappfogdar m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,600 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen alltså till *ersättning åt lappfogdar m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,600 kronor.

Polisväsendet.

83:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88) att till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 800,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig böra bifalla och har alltså till *vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 800,000 kronor.

84:o) På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 89) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 150,000 kronor.

Diverse.

85:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 90) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 550,000 kronor, med 25,000 kronor till 525,000 kronor.

86:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91) att till utredning angående allmänna pensionsförsäkringen för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till *utredning angående allmänna pensionsförsäkringen* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

87:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.* (punkt 92) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

88:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95) angående det ordinarie förslagsanslaget till *tryckningskostnader* kommer riksdagen likaledes att framdeles meddela sitt beslut.

Övriga ordinarie anslag.

89:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under femte huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 3 maj 1929.

Med undersätlig vördnad.